

Rudolf Drapella –
absolwent Akademii Handlowej w Krakowie, oficer Wojska Polskiego i
ofiara Katynia

Historia naszej szkoły to nie tylko dzieje edukacji ekonomicznej w Krakowie, lecz także losy ludzi, którzy po ukończeniu Akademii Handlowej w Krakowie współtworzyli historię Polski. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje Rudolf Drapella – absolwent naszej uczelni, oficer Wojska Polskiego, uczestnik walk o niepodległość oraz jedna z ofiar zbrodni katyńskiej.

Rudolf Drapella urodził się 17 lipca 1888 roku w Pewelce w powiecie suskim jako syn Ludwika i Marii Drapellów. Pochodził z rodziny związanej z regionem żywieckim i już od młodości wyróżniał się ambicją oraz zaangażowaniem w naukę.

W 1909 roku ukończył Akademię Handlową w Krakowie – jedną z najważniejszych uczelni ekonomicznych Galicji i poprzedniczkę współczesnych szkół ekonomicznych Krakowa. Informacje o Rudolfie Drapelli znajdują się w zachowanych sprawozdaniach Akademii Handlowej z lat 1908–1909, co stanowi potwierdzenie jego związku z naszą szkołą i jej tradycją.

SPRAWOZDANIE

C. K. DYREKCYI

Akademii Handlowej

W KRAKOWIE

5894

za rok szkolny

1909.

KRAKÓW
NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ W KRAKOWIE
CZCIONKAMI DRUKARNI A. KOZJAŃSKIEGO

1909.

19. Pompein Aleksander z Nadwórny,
20. Poser Jakób z Krakowa,
21. *Posner Salamon z Krakowa,
22. Riss v. Bodian Julian, Dawid z Trembowli,
23. Rokosz Maksymilian z Krakowa,
24. Szuro Eustachy z Jasła,
25. Śliwa Andrzej z Bochni,
26. Tenenbaum Markus z Krakowa,
27. Trzewiczek Zygmunt z Biskupic,
28. *Turek Jerzy z Sonina,
29. Turyczyn Roman z Wadowic,
30. Wálka Tadeusz ze Zwierzyńca,
31. Wanderer Abraham z Krakowa,
32. Wawrzecki Stanisław z Krakowa,
33. Wiesenberger Izak z Grybowa,
34. Wijasiński Józef z Lublina w Król. polsk.
35. Wurm Szulim z Horodyłowa,
36. Zając Emil z Ryglie,
37. Zarębski Władysław z Chodenic.

KURS IV.

1. Albin Alfons z Podgórze,
2. Aprill Stanisław z Wiednia,
3. Bartl Władysław z Krakowa,
4. Blühbaum Chaim z Nowego Sącza,
5. Borzemski Andrzej z Chlebowic,
6. Drapella Rudolf z Pawlusia,
7. Gruszkiewicz Miron z Nienowic,
8. Kanfer Markus z Jazłowca,
9. Łatkiewicz Czesław z Warszawy w Król. polsk.,
10. Makólski Zygmunt, Henryk z Warszawy w Król. polsk.
11. Markheim Karol z Podgórze,
12. Nikiel Rudolf z Wilanowic,
13. Porowski Zygmunt z Kalisza w Król. polsk.
14. Propper Józef z Białej,
15. Rosenzweig Elkan z Rząski,
16. Schönfeld Markus z Borysławia,
17. Steiner Pinkus z Krakowa,
18. Weissfeld Daniel z Wyciąż,
19. Żytkiewicz Jan, Edward z Wieliczki.

Studia ekonomiczne przygotowały Rudolfa Drapellę do pracy w administracji państwowej. Po ukończeniu nauki podjął pracę jako inspektor podatkowy, a według zachowanych dokumentów pełnił również funkcję kierownika buchalterii. Był przedstawicielem pokolenia wykształconych Polaków, którzy swoją wiedzę wykorzystywali w budowie nowoczesnego państwa.

Życie Rudolfa Drapelli przypadło na okres wielkich przemian historycznych i walki o niepodległość Polski. Pomimo wykształcenia ekonomicznego znaczną część życia poświęcił służbie wojskowej.

Podczas I wojny światowej służył w armii austro-węgierskiej. Walczył m.in. na froncie alpejskim, gdzie został ranny. W trakcie służby awansował do stopnia porucznika. Zachowane przekazy wskazują także na jego związki ze środowiskiem legionowym oraz kręgami związanymi z Józefem Piłsudskim.

NAC oznaczone jako "zespół Piłsudskiego nr 154" Rudolf Drapella (drugi od lewej) w mundurze podporucznika austro-węgierskiego

W materiałach Narodowego Archiwum Cyfrowego znajduje się fotografia określana jako „zespół Piłsudskiego nr 154”, przedstawiająca czterech wojskowych siedzących w lesie, prawdopodobnie w okresie Legionów Polskich lub I wojny światowej.

Na podstawie analizy historycznej i porównania źródeł wskazuje się, że Rudolf Drapella to najprawdopodobniej drugi od lewej mężczyzna siedzący na pniu, lekko

pochylony, z ręką opartą o kolano. Wskazują na to zarówno wiek przedstawionej postaci, jak i typ munduru oraz związki Drapelli ze środowiskiem legionowym. Choć identyfikacja nie została potwierdzona dokumentem bezpośrednim, jest ona uznawana za bardzo prawdopodobną przez badaczy regionalnych i autorów opracowań dotyczących historii Żywiecczyzny oraz Legionów Polskich.

Z

DWUNASTY PUŁK PIECHOTY

W DNIU WRĘCZENIA MU CHORAĞWI
PRZEZ
OBYWATELI ZIEMI WADOWICKIEJ

I
KU UCZCZENIU PAMIĘCI BITWY POD LESZNIOWEM
DNIA 1. SIERPNIA 1920 R.
JAKO W DNIU SWEGO ŚWIĘTA PUŁKOWEGO

POŚWIĘCA

PRAOJCOM NA CHWAŁĘ —
— SOBIE I BRACIOM NA OTUCHE!

Stefan Koszecki

Ks. Nr.

W WADOWICACH W ROKU 1924.

ZE ZŁOTEJ KSIĘGI DWUNASTEGO PUŁKU PIECHOTY.

LISTA odznaczonych oficerów i szeregowych 12. pp.

Alfabetyczny spis oficerów,
którzy pełnili służbę w 12. pp. w zg. tegoż zawiązkach
(56 pp. ziemi wadowickiej, bataljony żywieckie, baon bialski)
między 1. XI. 1918. — a 31. VII. 1924.

Abel Ludwik Jan, por. 11 pp.	Bydliński Stefan, por. 50 pp.
Alberti Stanisław, por. zm. 1919 r.
w Wadowicach	Bydliński Władysław, por. 59 pp.
Alter Franciszek, ppłk. 77 pp.	Cader Józef, por. 78 pp.
Antoniewicz Stefan, ppor. san. w rez.	Ceremuga Andrzej, ppor. plg. w r.
1920 na froncie
Babiarczyk Bolesław, por. 12 pp.	Chendyński Henryk, por. w rez.
Badura Jan, por. w rezerwie	Chłodnicki Stanisław, kpt. 34 pp.
Baillou Alfons, płk. w stanie spocz.	Chorąży Bronisław, por. w rez.
Bala Marjan Antoni, por. w rez.	Chrzanowski Ignacy Bernard, por.
pdlk. Baon san. 10.
Bałut Antoni, kpt. w rez.	Chudoba Jan, por. w rez.
Banaś Stanisław, kpt. 2 p. w kol.	Cichoński Romuald, por. w rez.
Bañdura Wacław, por. w rez.	Ćwicyński Władysław, por. w rez.
Barcik Zygmunt, por. 12 pp.	Czapik Piotr, por. w rez.
Baścik Stanisław, por. 12 pp.	Czechowicz Tadeusz, OZU 5
Battek Otton, por. 12 pp.	Czechowski Otto, ppor. w rez.
Bączek Alojzy, por. w st. sp	Czekajło Andrzej, poległ w r. 1919
na froncie
Bednarz Józef, por. 64 pp.	Czoppé Tadeusz Bogumił, kpt. 12 pp.
Bedronek Ignacy, por. w rez.	Czosnyka Marcin, por. 3 psp.
Bleicher Joachim, ppor. w rez.	Danek Aleksander, por. w rez.
Błok Adolf, dr., por. w rez.	Danilewicz Tadeusz, por. 6 psp.
Boczek Teodor, por. 12 pp.	Daniłowicz Jan, dr. kpt. w rez.
Bodaszewski Stanisław, por. w rez.	Decowski Bronisław, kapitan pdlk.
Baon san. 6.
Boehm Stanisław, kpt. 12 pp.	Dobrzański Jerzy Piotr, kpt. lk. 3 pac.
Borelowski Bronisław, kpt. 5 dyon.
żandarm.	Dobrzański Stanisław, kpt. 12 pp.
Borowski Stanisław, dr., kpt.-lekarz
12 pp.	Doeringer Józef, por. w rez.
Burzanek Stanisław, por. gospod.
OZG 10.	Doliński Stanisław, por. w rez.
Bukowczan Józef, mjr. intend. DOK
Brześć n. B.	Donn Albert, ppor. w rez.
Busz Aleksander, por. 23 pp.	Dorczał Franciszek, por. w rez.
Burzyński Marjan Konstanty, pułk.
17 dyw. piech.	Doroszkiewicz Wandalin, płk. 84 pp.
Burzyński Stefan, ppor. w rez.	Drapella Julian, ppłk. p. d. St. gen.
Wyż. Szk. Wojenna
	Drapella Rudolf, mjr. w rez.

Rudolf Drapella, ostatnia pozycja na liście

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Rudolf Drapella aktywnie uczestniczył w walkach o granice odradzającego się państwa polskiego. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w latach 1919–1921 jako oficer piechoty Wojska Polskiego.

Dowodził kompanią karabinów maszynowych oraz batalionem w 77 Pułku Piechoty i 3 Pułku Strzelców Podhalańskich. Był również związany z tzw. kompanią żywiecką – oddziałem ochotników z Żywiecczyzny walczących o niepodległość Polski.

W 1924 roku Rudolf Drapella otrzymał stopień majora rezerwy Wojska Polskiego. Było to potwierdzenie jego doświadczenia wojskowego, kompetencji dowódczych oraz zasług dla odrodzonej Rzeczypospolitej.

Rudolf Drapella pozostawał związany ze środowiskiem kombatanckim i regionalnym także po zakończeniu służby frontowej. Interesował się historią walk niepodległościowych oraz dokumentowaniem udziału mieszkańców Żywiecczyzny w wojnie o niepodległość.

W 1938 roku na łamach kwartalnika „Gronie”, poświęconego sprawom Żywiecczyzny, opublikował tekst pt. „Pierwsza ochotnicza kompania Ziemi Żywieckiej w walce (1918–1919)”. Artykuł ten stanowił ważne świadectwo wydarzeń z okresu walk o granice Polski i pokazuje, jak istotna była dla niego pamięć o żołnierzach oraz lokalnej historii.

Po wybuchu II wojny światowej Rudolf Drapella ponownie stanął do służby wojskowej. We wrześniu 1939 roku uczestniczył w kampanii obronnej przeciwko niemieckiej agresji.

Po agresji Związku Sowieckiego na Polskę dostał się do niewoli sowieckiej. Trafiał do obozu jenieckiego w Kozielsku, gdzie przetrzymywano tysiące polskich oficerów, urzędników, nauczycieli, lekarzy i przedstawicieli inteligencji.

Wiosną 1940 roku Rudolf Drapella został zamordowany przez NKWD w Katyniu. Stał się jedną z tysięcy ofiar zbrodni katyńskiej – jednej z najtragiczniejszych kart w historii Polski XX wieku.

Jego nazwisko znajduje się na listach ofiar katyńskich, w dokumentach Instytutu Pamięci Narodowej oraz w księgach cmentarnych Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu.

Rudolf Drapella należał do pokolenia absolwentów Akademii Handlowej w Krakowie, którzy swoją wiedzę i umiejętności wykorzystywali nie tylko w pracy zawodowej, ale także w służbie publicznej i wojskowej.

Jako ekonomista i urzędnik reprezentował nowoczesną administrację II Rzeczypospolitej. Jako oficer walczył o niepodległość Polski. Jako obywatel pozostał wierny Ojczyźnie do końca.

Dziś pamięć o Rudolfie Drapelli jest częścią historii naszej szkoły i przypomina, że edukacja to nie tylko zdobywanie wiedzy, lecz także kształtowanie postaw odpowiedzialności, odwagi i służby społeczeństwu.

Jego życie było przykładem patriotyzmu, odpowiedzialności i służby państwu. Łączył pracę urzędnika administracji skarbowej z działalnością wojskową i społeczną, a tragiczny finał jego losów wpisał go w dramatyczną historię polskiej inteligencji i korpusu oficerskiego II Rzeczypospolitej.

Źródła:

1. Drapella, Rudolf, „Pierwsza ochotnicza kompania Ziemi Żywieckiej w walce (1918–1919)”, *Gronie. Kwartalnik poświęcony sprawom Żywiecczyzny*, Rok I, nr 4, październik–grudzień 1938, Katowice.
2. *Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*, Warszawa 2000, s. 115.
3. Narodowe Archiwum Cyfrowe, zespół archiwalny Instytutu Piłsudskiego, „Zespół Piłsudskiego nr 154” – fotografia legionowa z okresu I wojny światowej.
4. *Sprawozdanie Państwowej Dyrekcji Akademii Handlowej w Krakowie za rok szkolny 1908/1909*, Kraków 1909.
5. Instytut Pamięci Narodowej, „Lista katyńska – Rudolf Drapella”, baza ofiar zbrodni katyńskiej. IPN – Ofiary zbrodni katyńskiej.
6. Muzeum Katyńskie, „Księgi Cmentarne – Rudolf Drapella”. Muzeum Katyńskie – Księgi Cmentarne.
7. Małopolska Biblioteka Cyfrowa, *Sprawozdanie Wyższej Szkoły Handlowej w Krakowie z 1908 r.* Małopolska Biblioteka Cyfrowa.
8. Materiały pomocnicze wykorzystane do analizy i opracowania biogramu: Google Gemini.

Urszula Siwek - Faszyńska